

U S T A W A

z dnia 6 marca 1997 r.

**o zrekompensowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej
oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent****Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2000 r.
Nr 23, poz. 294, z
2008 r. Nr 171,
poz. 1056.**

Rozdział 1

Przepisy ogólne**Art. 1.** Ustawa określa sposób zrekompensowania:

- 1) niepodwyższania wynagrodzeń i uposażeń w sferze budżetowej z powodu niestosowania, w okresie od dnia 1 lipca 1991 r. do dnia 28 czerwca 1992 r., przepisów w zakresie kształtowania środków na wynagrodzenia i uposażenia w tej sferze,
- 2) utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Art. 2. 1. Zrekompensowanie, o którym mowa w art. 1, następuje przez wypłatę rekompensaty pieniężnej, zwanej dalej „rekompensatą”, na zasadach i w trybie określonym w ustawie.

2. Do rekompensat nie stosuje się przepisów dotyczących świadczeń ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych.

Art. 3. Osobami uprawnionymi do rekompensaty, zwanymi dalej „uprawnionymi”, są:

- 1) osoby, których dotyczy art. 24 ustawy budżetowej na rok 1992 z dnia 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. Nr 50, poz. 229 i Nr 88, poz. 443):
 - a) pracownicy zatrudnieni w państwowych jednostkach sfery budżetowej w okresie od dnia 1 lipca 1991 r. do dnia 31 grudnia 1991 r. i w okresie od dnia 1 stycznia 1992 r. do dnia 28 czerwca 1992 r.,
 - b) żołnierze, funkcjonariusze Policji, Służby Więziennej, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej i Państwowej Straży Pożarnej, którzy pełnili służbę w okresie od dnia 1 lipca 1991 r. do dnia 31 grudnia 1991 r. i w okresie od dnia 1 stycznia 1992 r. do dnia 28 czerwca 1992 r.,

- c) osoby, które w okresie od dnia 1 lipca 1991 r. do dnia 31 grudnia 1991 r. i w okresie od dnia 1 stycznia 1992 r. do dnia 28 czerwca 1992 r. zajmowały stanowiska sędziów, prokuratorów oraz kierownicze stanowiska państwowe,
- 1a) pracownicy oświaty, upowszechniania kultury oraz ochrony zdrowia zatrudnieni w samorządowych jednostkach sfery budżetowej od dnia 1 lipca 1991 r. do dnia 31 grudnia 1991 r. i w okresie od dnia 1 stycznia 1992 r. do dnia 28 czerwca 1992 r., przejętych przez gminy przed 28 czerwca 1992 r. jako zadanie własne lub zlecone zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74, Nr 58, poz. 261 i Nr 106, poz. 496 i Nr 132, poz. 622, z 1997 r. Nr 9, poz. 43, Nr 106, poz. 679, Nr 107, poz. 686, Nr 113, poz. 734, Nr 123, poz. 775 oraz z 1998 r. Nr 155, poz. 1014 i Nr 162, poz. 1126),
 - 2) osoby będące przed dniem 15 listopada 1991 r. emerytami i rencistami uprawnionymi do wzrostów lub dodatków z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na podstawie przepisów wymienionych w art. 1 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450, z 1992 r. Nr 21, poz. 84, z 1993 r. Nr 127, poz. 583 i Nr 129, poz. 602, z 1994 r. Nr 84, poz. 385, z 1995 r. Nr 4, poz. 17, Nr 95, poz. 473 i Nr 138, poz. 681, z 1996 r. Nr 87, poz. 395, Nr 100, poz. 461, Nr 136, poz. 636 i Nr 147, poz. 687, z 1997 r. Nr 30, poz. 164, Nr 106, poz. 676, Nr 111, poz. 725 i Nr 141, poz. 943 oraz z 1998 r. Nr 55, poz. 351), które utraciły prawo do wzrostów lub dodatków lub którym nie ustalono emerytury lub renty na podstawie:
 - a) art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw,
 - b) art. 10a ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. z 1995 r. Nr 30, poz. 154, z 1997 r. Nr 28, poz. 153 oraz z 1998 r. Nr 74, poz. 473) lub
 - c) art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 1994 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz o zmianie

niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 84, poz. 385, z 1997 r. Nr 30, poz. 164 oraz z 1998 r. Nr 162, poz. 1118).

Art. 4. Uprawnionemu przysługuje rekompensata o łącznej wartości nominalnej równej należności ustalonej zgodnie z załącznikiem do ustawy.

Art. 5. 1. Przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury lub renty osobom, o których mowa w art. 3 pkt 1 lit. a), c) i pkt 1a, do wynagrodzenia, uposażenia lub dochodu, stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty, uzyskanego w okresie od dnia 1 lipca 1991 r. do dnia 28 czerwca 1992 r., dolicza się nominalną wartość rekompensaty, ustaloną zgodnie z załącznikiem do ustawy.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do osób, o których mowa w art. 3 pkt 1 lit b), jeżeli osoby te złożą wniosek o emeryturę lub rentę na podstawie przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

3. Wliczenia do podstawy wymiaru emerytury lub renty nominalnej wartości rekompensaty dokonują organy rentowe na wniosek osób uprawnionych. Jeżeli wniosek zostanie zgłoszony do dnia 31 marca 1998 r., emerytury i renty, podwyższone w wyniku doliczenia wartości świadectw rekompensacyjnych do podstawy wymiaru, wypłaca się od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 6. Prawo do rekompensaty jest niezbywalne.

Art. 7. Prawo do rekompensaty nie przysługuje osobom, których roszczenia z tytułów określonych w art. 1 zostały zaspokojone lub rozpoczęto je zaspokajać przed dniem wejścia w życie ustawy.

Art. 8. Wypłata rekompensaty stanowi zaspokojenie wszelkich roszczeń z tytułów określonych w art. 1.

Rozdział 2

Zasady i tryb wypłaty rekompensat

Art. 9. 1. Nominalna wartość rekompensaty podlega waloryzacji.

2. Wartość zwaloryzowanej rekompensaty na kolejny kwartał ustala się, mnożąc jej wartość nominalną przez wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem za poprzedni kwartał w stosunku do IV kwartału 1995 r., zaokrąglając w górę do pełnych groszy.

3. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego, w terminie 15 dni po zakończeniu kwartału, ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wysokość wskaźnika, o którym mowa w ust. 2.

Art. 10. Wyплата rekompensat nastąpi w latach 2000-2004.

Art. 11. 1. Łączną kwotę przeznaczoną na wypłatę rekompensat w danym roku ustala ustawa budżetowa.

2. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa zapewni, w okresie wskazanym w art. 10, wpływy z prywatyzacji przeznaczone na finansowanie wypłat, o których mowa w ust. 1.

Art. 12-16. (skreślone).

Art. 17. 1. Sporządzenie spisów uprawnionych należy do:

- 1) kierowników państwowych jednostek sfery budżetowej,
- 2) kierowników samorządowych jednostek sfery budżetowej, które w okresie od dnia 1 lipca 1991 r. do dnia 31 grudnia 1991 r. oraz w okresie od dnia 1 stycznia 1992 r. do dnia 28 czerwca 1992 r. były państwowymi jednostkami budżetowymi lub jednostkami, które przed 28 czerwca 1992 r. zostały przejęte przez gminy do prowadzenia jako zadanie własne lub zlecone zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- 3) kierowników właściwych jednostek organizacyjnych Ministerstw: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Sprawiedliwości - w odniesieniu do żołnierzy i funkcjonariuszy,
- 4) kierowników organów właściwych w sprawach emerytur i rent,
- 5) właściwych ministrów lub wojewodów - w odniesieniu do osób, które w okresie, o którym mowa w art. 1, były pracownikami państwowych jednostek sfery budżetowej zlikwidowanych lub przekształconych w jednostki organizacyjne inne niż określone w pkt. 1 i 2,
- 6) właściwych wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast - w odniesieniu do pracowników zlikwidowanych jednostek, o których mowa w art. 3 pkt 1a zwanych dalej „organami sporządzającymi spisy”.

2. W spisie uprawnionych określa się wartość nominalną rekompensaty, jaka przysługuje uprawnionemu.

3. Organy sporządzające spisy sporządzają je w terminie do dnia 30 września 1997 r.

4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa określi, w drodze rozporządzenia, zakres danych zawartych w spisach uprawnionych, wzory spisów wykonanych na piśmie i w formie elektronicznej oraz szczegółowy tryb sporządzania i wprowadzania zmian do spisów.

Art. 18. 1. Uprawnionym, którzy są zatrudnieni lub pełnią służbę w jednostkach wymienionych w art. 17 ust. 1 pkt 1-3, jednostki te udostępniają zawarte w spisie informacje dotyczące uprawnionego, w sposób przyjęty w danej jednostce, przez okres 21 dni od dnia sporządzenia spisu.

2. Uprawnionym, innym niż wymienieni w ust. 1, organ sporządzający spis doręcza zawiadomienie o umieszczeniu w spisie wraz z informacją o nominalnej wartości rekompensaty.

3. Uprawniony może odpowiednio w terminie 14 dni od zakończenia okresu, o którym mowa w ust. 1, lub od doręczenia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2, wnieść do właściwego organu sporządzającego spis pisemne lub ustne żądanie sprostowania danych dotyczących uprawnionego lub ustalenia nominalnej wartości rekompensaty, albo zamieszczenia uprawnionego w spisie.

4. W przypadku niedoręczenia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2, uprawniony może, w terminie 8 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, wnieść do organu sporządzającego spis żądanie zamieszczenia uprawnionego w spisie.

5. Organ sporządzający spis jest obowiązany rozpatrzyć żądanie, o którym mowa w ust. 3 i 4, w terminie 30 dni od dnia jego zgłoszenia. Zawiadomienie o uwzględnieniu lub odmowie uwzględnienia żądania doręcza się niezwłocznie uprawnionemu wnoszącemu żądanie. W razie nieuwzględnienia żądania, zawiadomienie powinno zawierać również uzasadnienie oraz pouczenie o przysługującym uprawnionemu prawie odwołania.

6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa określi, w drodze rozporządzenia, wzory zawiadomień o umieszczeniu w spisie uprawnionych, a także wzory zawiadomień o uwzględnieniu lub odmowie uwzględnienia żądania, o którym mowa w ust. 3 i 4.

Art. 19. 1. W razie nieuwzględnienia żądania, o którym mowa w art. 18 ust. 3 i 4, uprawnionemu przysługuje prawo odwołania w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o odmowie uwzględnienia żądania. Uprawnionemu przysługuje również prawo odwołania w razie nierozpatrzenia żądania w terminie, o którym mowa w art. 18 ust. 5.

2. Odwołanie podlega rozstrzygnięciu na zasadach i w trybie przewidzianych w odrębnych przepisach dotyczących rozstrzygania sporów, odpowiednio w zakresie: wynagrodzeń, uposażeń, emerytur i rent.

Art. 20. 1. Organy sporządzające spisy, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1-3 i 5, w terminie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, prześlą spisy oraz informację o toczących się postępowaniach w sprawach dotyczących żądań, o których mowa w art. 18 ust. 3 i 4, oraz odwołań od odmowy ich uwzględnienia, w tym o nominalnej wartości rekompensaty będących przedmiotem postępowania:

- 1) właściwemu ministrowi - w przypadku państwowych jednostek sfery budżetowej finansowanych z budżetu resortu,
- 2) właściwemu wojewodzie - w przypadku państwowych jednostek sfery budżetowej finansowanych z budżetu wojewody,
- 3) właściwemu wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta - w przypadku samorządowych jednostek budżetowych przejętych do prowadzenia przez gminy przed 28 czerwca 1992 r. jako zadanie własne lub zlecone.

1a. Organy wymienione w ust. 1 pkt 3 po dokonaniu wstępnej kontroli prawidłowości sporządzenia otrzymanych spisów niezwłocznie przekazują je właściwemu terytorialnie wojewodzie.

2. Właściwi ministrowie i wojewodowie:

- 1) sprawują nadzór nad terminowością sporządzania spisów, a po otrzymaniu spisów dokonują ich przeglądu oraz wrywkowej kontroli prawidłowości ich sporządzenia,
- 2) dokonują sprostowania błędów pisarskich i oczywistych omyłek.

3. Organy sporządzające spisy, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 4, w terminie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, oraz właściwi ministrowie i wojewodowie, niezwłocznie, po dokonaniu przeglądu i kontroli, o której mowa w ust. 2, prześlą ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej spisy wraz z informacją o toczących się postępowaniach w sprawach dotyczących żądań, o

których mowa w art. 18 ust. 3 i 4, oraz odwołań od odmowy ich uwzględnienia, w tym o łącznej nominalnej wartości rekompensat będących przedmiotem postępowań.

4. Po przekazaniu spisów ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej organy sporządzające spisy niezwłocznie przekazują ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej lub osobie przez niego wskazanej informacje o zmianach w spisach, wynikających w szczególności z uwzględnienia żądań, o których mowa w art. 18 ust. 3 i 4, oraz odwołań od odmowy ich uwzględnienia.

Art. 21. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb i harmonogram wypłat rekompensat według kryterium wieku uprawnionych oraz zadania poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zobowiązań Skarbu Państwa wobec uprawnionych.

2. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa, w celu realizacji wypłat rekompensat, wyłoni w drodze przetargu podmiot prowadzący działalność bankową lub konsorcjum takich podmiotów lub inną instytucję, która spełni wymogi przetargowe.

3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej przekaze wykazy uprawnionych, o których mowa w art. 3, na informatycznym nośniku danych do podmiotu wyłonionego w drodze przetargu, o którym mowa w ust. 2.

Art. 21a. Spadkobiercy uprawnionych odbierają rekompensatę w instytucji, o której mowa w art. 21 ust. 2, po uprzednim okazaniu prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po osobie uprawnionej.

Art. 22. 1. Roszczenie o wypłatę rekompensaty przedawnia się z upływem pięciu lat.

2. Bieg przedawnienia rozpoczyna się od pierwszego dnia, w którym uprawniony lub jego spadkobierca mógł odebrać rekompensatę.

Art. 22a. (pominięty).

Art. 23. 1. Minister właściwy do spraw administracji publicznej przekaze bankowi, na informatycznym nośniku danych, bazę danych adresowych uprawnionych, o których mowa w art. 3.

2. Bank, niezwłocznie po otrzymaniu bazy danych, o której mowa w ust. 1, prześle każdemu uprawnionemu informację o możliwości i trybie odbioru rekompensaty.

Art. 24. 1. Minister właściwy do spraw administracji publicznej aktualizuje spisy, na podstawie zebranych od organów sporządzających spisy danych aktualizacyjnych, przekazywanych na informatycznym nośniku danych, w standardzie określonym przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

2. Minister właściwy do spraw administracji publicznej przekazuje instytucji, o której mowa w art. 21 ust. 2, zaktualizowane spisy, o których mowa w ust. 1.

Art. 25. (pominięty).

Rozdział 4

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 26-30. (pominięte).

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 31. Poczynając od dnia wejścia w życie ustawy, z zastrzeżeniem art. 19, nie wszczyna się postępowań sądowych i egzekucyjnych w sprawach roszczeń osób uprawnionych z tytułów określonych w art. 1, a wszczęte postępowania sądowe umarza się.

Art. 32. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik

1. Wysokość należności dla osób, o których mowa w art. 3 pkt 1 i pkt 1a:

Wyszczególnienie	Należności w zł za przepracowanie w pełnym wymiarze czasu pracy ¹⁾					
	jednego pełnego miesiąca	dwóch pełnych miesięcy	trzech pełnych miesięcy	czterech pełnych miesięcy	pięciu pełnych miesięcy	sześciu pełnych miesięcy
1) Okres od 1 lipca - 31 grudnia 1991 r.	150	300	450	600	750	900
2) Okres od 1 stycznia - 28 czerwca 1992 r. ²⁾	133	266	399	532	665	798

2. Wysokość należności dla osób, o których mowa w art. 3 pkt 2:

a) dla osób, którym przysługiwał wzrost albo dodatek do emerytury lub renty w wysokości 15% podstawy wymiaru:³⁾

Wiek uprawnionego w dniu 14 listopada 1991 r. (w latach)	Wysokość podstawy wymiaru przed rewaloryzacją w zł					
	do 100	100-150	150-200	200-250	250-300	300 i więcej
	Należność w zł					
do 54	2.624	3.830	5.034	7.115	8.054	10.019
55-64	2.562	3.545	4.509	6.279	7.269	9.275
65 i więcej	2.311	2.776	3.762	5.641	6.064	7.935

¹⁾ w przypadku zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy, kwota należności ulega proporcjonalnemu zmniejszeniu. Wysokość należności naliczona w każdym z dwóch okresów, o których mowa w powyższej tabeli, podlega zaokrągleniu w górę do pełnego złotego.

²⁾ okres pracy od 1 czerwca do 28 czerwca 1992 r. równoznaczny jest z przepracowaniem jednego pełnego miesiąca.

³⁾ w przypadku, gdy do renty rodzinnej uprawnionych jest więcej niż jedna osoba, liczbę rekompensacyjnych świadczeń udziałowych przypadających na to świadczenie ustala się według zasad korzystniejszych, a w przypadku, gdy do otrzymania świadczeń uprawnionych jest kilka osób, wysokość należności dla każdej z osób podlega zaokrągleniu w górę do pełnego złotego.

b) dla osób, którym przysługiwał wzrost albo dodatek do emerytury lub renty w wysokości 10% podstawy wymiaru:³⁾

Wiek uprawnionego w dniu 14 listopada 1991 r. (w latach)	Wysokość podstawy wymiaru przed rewaloryzacją w zł					
	do 100	100-150	150-200	200-250	250-300	300 i więcej
	Należność w zł					
do 54	1.670	2.152	3.022	4.171	4.893	6.157
55-64	1.610	2.000	2.868	4.038	4.749	5.965
65 i więcej	1.487	1.739	2.547	3.527	4.286	5.237

c) dla osób, którym przysługiwał wzrost albo dodatek do emerytury lub renty inwalidzkiej w wysokości 5% podstawy wymiaru:

Wiek uprawnionego w dniu 14 listopada 1991 r. (w latach)	Wysokość podstawy wymiaru przed rewaloryzacją w zł					
	do 100	100-150	150-200	200-250	250-300	300 i więcej
	Należność w zł					
do 54	811	1.071	1.663	2.024	2.496	3.198
55-64	725	961	1.346	1.772	2.174	2.624
65 i więcej	659	774	1.240	1.709	1.908	2.340

d) dla osób, którym przysługiwał wzrost do renty rodzinnej w wysokości 15% podstawy wymiaru:³⁾

Wiek uprawnionego w dniu 14 listopada 1991 r. (w latach)	Wysokość podstawy wymiaru przed rewaloryzacją w zł					
	do 100	100-150	150-200	200-250	250-300	300 i więcej
	Należność w zł					
do 8	1.425	1.853	2.636	3.420	4.275	4.988
9-16	926	1.064	1.463	1.862	2.394	2.793
17-27	964	1.309	1.860	2.411	2.893	3.444

e) dla osób, którym przysługiwał wzrost do renty rodzinnej w wysokości 10% podstawy wymiaru:³⁾

Wiek uprawnionego w dniu 14 listopada 1991 r. (w latach)	Wysokość podstawy wymiaru przed rewaloryzacją w zł					
	do 100	100-150	150-200	200-250	250-300	300 i więcej
	Należność w zł					
do 8	927	1.211	1.781	2.280	2.850	3.349
9-16	543	748	1.029	1.291	1.630	1.902
17-27	620	827	1.240	1.585	1.929	2.273

f) dla osób, które wskutek upływu okresu, na jaki przyznano rentę inwalidzką lub rentę rodzinną, utraciły prawo jej pobierania:³⁾

Wysokość wzrostu (dodatek)	Należność w zł				
	Rok utraty prawa do pobierania renty				
	1992 r.	1993 r.	1994 r.	1995 r.	1996 r.
15%	281	721	1.067	1.323	1.414
10%	146	374	554	686	734
5%	66	168	249	309	330

3. Wysokość należności do celów, o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy:

Wyszczególnienie	Należność ⁴⁾
okres od 1 lipca 1991 r. - 31 grudnia 1991 r.	46
okres od 1 stycznia 1992 r. - 28 czerwca 1992 r.	58

⁴⁾ za każdy przepracowany w pełnym wymiarze czasu pracy miesiąc. W przypadku zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy, należność ulega proporcjonalnemu zmniejszeniu. Wysokość należności podlega zaokrągleniu w górę do pełnego złotego.